శ్రీరస్తు.

జ్యోతిషశాస్త్రాంతర్గత

సంకల్పప్రశ్నలు

ఇది,

పట్నంశెట్టి - వెంకటరమణయ్యశెట్టిగారు, [illegible]

[illegible]మాలు, పుట్టయ్యాశెట్టిగారు, దళపతిశెట్టిగారు,

వీర్లవలన పోషింపబడుచుండిన

కాకాని- గురుమూర్తిజ్యోతిష్కులవలన

రచింపబడి

పొన్నలూరు గురుమూర్తిశాస్త్రులవారిచే

పరిష్కరింపబడి

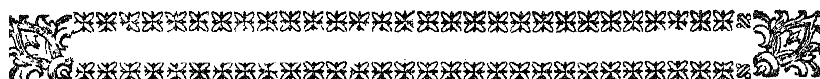
[illegible]

ఆలూరు - వెంకోబాగారిచే

వైశ్యసిద్ధాంతముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రించి

ప్రకటింపబడియె

[illegible] సంవత్సరము, ౧౮౯౦ వ సం॥

శ్రీరస్తు.

శ్రీగణేశాయనమః.

సంకల్ప ప్రశ్నలు.

శ్లో॥ శ్రీవిఘ్నేశపదాంబుజద్వయమహం నత్వానిత్యం హృదీ వాగ్వాణీం భజితాంచిరం గురువరం గౌరీపతిం శ్రీపతిం। లోకేశంచమణిత్థసత్య మిహిరాచార్య ప్రభృత్యాదయాః। యాంతాసాంనుతయంతి నంతరమిదం శాస్త్రప్లవంప్రారభే॥

శ్లో॥ ప్రశ్నశాస్త్రం ప్రవక్ష్యామి సర్వశాస్త్రార్థ సంగ్రహం। శుభాశుభఫలంజ్ఞేయం వస్తుజ్ఞానాదిభిస్సహ॥

శ్లో॥ పూగీఫలంనాగవల్లి। ఫలంచదళసంయుతం। సంగుణ్య పిండీభంకృత్వా। నవేనభాగమాహరేత్॥ తచ్ఛేషం లగ్నమాప్నోతి। యితిశాస్త్రవినిశ్చయం। యల్లగ్నమూద యేభూత్వాతద్దశాఫలమాదిశేత్॥

టీ॥ యీగ్రంథకర్త తమయిష్టదేవతా ప్రార్థనా నంతరబున ప్రశ్నశాస్త్రముచెప్ప నుపక్రమించి, అనుక్రమణిక విధంబుదెలుపుచున్నాడు, నెట్లన్న: ప్రశ్నచేయువారు వుంచునట్టి తాంబూలఫలముల లెక్కజేశి, ఆధృవమును, రాశి ౧-కి ౯- పాదములవంతున గతభాగములుపోగా అంత్యమందు నిల్చినభాగము యొక్కరాశి ప్రశ్నలగ్న మగుచున్నదని తాత్పర్యము.

శ్లో॥ లగ్నేశేబలయుక్తేచస్వోంశోచ్చే చ్చస్వచింతనం। పరాంశేఽన్యచింతాచప్రశ్నమేవంవినిర్దిశేత్॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి బలవంతుడై స్వాంశోచ్చాంశలనుపొందినట్లయితే, స్వార్థ ప్రశ్నయనిన్ని పరాంశనుపొందిన పక్షమందు అన్యచింతయనిన్ని అభిప్రాయము.

శ్లో॥ ద్రేకాణప్రథమోజ్ఞేయా।జీవచింతావినిర్దిశేత్ । ద్వితీయంధాతుచింతాచ । తృతీయెమూలచింతనం । నీచాస్తేమృతచింతాచ।ప్రశ్నలగ్నాత్ఫలంవదేత్॥

టీ॥ లగ్నమునకు ప్రథమద్రేకాణముజీవచింతయనిన్ని ద్వితీయ దేకాణ మయ్యేనేని ధాతుచింతయనిన్ని తృతీయా ద్రేకాణమయ్యేనేని మూలచింతయనిన్ని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ బుధభార్గవజీవానాం । సంయుతేవీక్షితేపివా । జీవచింతా భవేన్నిత్యం। చంద్రాంగారకయేవచ । ధాతుచింతామితిబ్రూయాత్ । శన్యర్కౌమూల చింతనం। రాహుశ్చమృతచింతాచ । యేవంభావం వినిర్దిశేత్।చే।గహాబల సంయుక్తా । జీవధాతుశ్చ మూలకే । తత్పుష్టి ఫలమాప్నోతి । గ్రహాభావేననిశ్చితం। నీచేదుర్బలమాప్నోతి మూఢేవాస్తేతిప్రచ్చతే । గాఢాస్తమయ సంప్రాప్తే । మృతిశ్చ భవతిధ్రువం ॥ దేశకాల విభేదేన ఫలంప్రాప్నోత్య సంశయః॥

టీ॥ లగ్నమునను బుధ గురు శుక్రులు చూచినాకూడినా జీవచింతయున్ను, చంద్రాంగారకులు చూచినాకూడినా, ధాతుచింతయున్ను, శనిరవులు చూచినా కూడినా, మూలచింతయున్ను, రాహువుచూచినా, కూడినా మృతచింతయునగును.

ద్వితీయప్రకరణము.

శ్లో॥ లగ్నాధిపేధనస్థానే ధనేశేబలవాన్యది।స్వోచ్చేస్వక్షేత్ర చలాభేచ ధనచింతా ముదీరయేత్ ॥ లగ్నేశే బలవాన్ స్వోచ్చేధనేశె పితథావిధే । లాభేశేషడ్బలైరుక్తె ధనచింతేతినిశ్చయం యేత్రేగ్రహస్స్వాంశగతె । వుచ్చేవా బలసంయుతె । లగ్నేశేబల సంయుక్తే । ఘనలాభముదీరయెత్ ।

టీ॥ లగ్నాధిపతి ధనమందు వుండగా, ధనాధిపతి స్వక్షేత్రమందువుండినను వుచ్చయందుండినను లాభాధిపతిబలవంతుడైవుండినను ధనచింతయగుచున్నది, లగ్నధనలాభాధిపతులుబలవంతులైయుండిరేని ధనలాభమగుచున్నది.

శ్లో॥ పరాంశేవాశతృగతే । నీచమూఢ పరాజితే । లగ్నేశేబల హీనస్సన్। ధనలాభంనలభ్యతే ॥ లగ్నేశేబల సంయుక్తే ధనేశేదుర్బలోయది తావుభౌ । వ్యత్యయస్తేన । అల్ప లాభంచఖద్యతే॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి పరాంశనుపొందిననునీచాస్తంగతపరాజితులయినను లగ్నాధిపతి బలహీనుడైనను, ధనలాభమును పొందచాలడు, లగ్నాధిపతి బలవంతుడైన ధనాధిపతిదుర్బలుడైన,యీవుభయులకున్ను పరివర్తనవచ్చినప్పటికిన్ని స్వల్పలాభ మునుపొందును.

శ్లో॥ ధనేశరాజ్యేశయుతేధ వీక్ష్యతే ఆదిత్యసంయుక్త దృశే తదంశగే । లగ్నాధిపేవాపి తధావిధస్థితే రాజాంగమూలాద్ధన లాభవేతి । ధనేశరాజ్యే శస్వవుచ్యదంశగే తాత్కాల మిత్రాత్ లభతేద్ధనం విదుః । పరాంశనీచాస్తపుగాతెయుతే । తాత్కాలశతృత్వమవాప్తదుఖదం। లగ్నాధిపేతద్విధి సంస్థితేతిచ । నప్రాప్తవిత్త నృపభీతిభిస్సహ॥

టీ॥ ధనరాజ్యాధిపతులు పరస్పరము కూడినా చూచినా, తాత్కాల మిత్రులయినా లగ్నాధిపతి బలవంతుడయినా రాజమూలాద్ధనప్రాప్తియగును, యీధనరాజ్యాధిపతులు నీచమూఢ పరాజితులయిన పరస్పరము తాత్కాలికశత్రులయిన లగ్నాధిపతి బలహీనుడయిన రాజమూలకమయిన ధనప్రాప్తికలుగదు, రాజభీతిగలుగును.

శ్లో॥ విత్తేశేభ్రాతృ సంయుక్తే । తదీశేనయుతేక్షితే । భ్రాతుర్విత్త మవాప్నోతి । బలహీనే చనిర్ధనం । సుఖాధిపేన సంయుక్తే తదీశేనయుతేక్షితే । బంధువిత్తమవాప్నోతి బలహీనేచదుఖదం॥

టీ॥ ధనాధిపతి తృతీయమందు వుండినా భ్రాతృ స్థానాధిపతితో చూచినా కూడినా, భ్రాతృవిత్త సంప్రాప్తమగును. భ్రాతృస్థానాధిపతి నీచమూఢపరాజితులయితే, భ్రాతృవల్ల దుఃఖప్రాప్తుడగును. లగ్నధనాధిపతులు సుఖస్థానమందు చేరితే, బంధుమూలాద్ధనముదొరుకును, నీచమూఢపరాజితులయితే, బంధుమూలకదుఃఖముగలుగును.

శ్లో॥ పంచమాధిపతైర్యుక్తే । దృష్ట్వాతద్ధనమాప్నుయాత్ । షష్టాధిపేబలయుతే । శత్రుమూలాద్ధనవ్రయం । తదీశేబలహీనస్సన్ । శత్రుమూలాద్ధనంలభేత్ । ద్యూనేశేయుతదృశ్యేచ । కారకేపితథైవచ । కళత్రమూలాత్లాభంచ । బలహీనేవ్రయంభవేత్॥ అష్టమాధిపతైర్యుక్తే । విత్తేశ్యేవాబలసంయుతే । చికిత్సమూలాద్విత్తంచ బలహీనేగదప్రదం। భాగ్యాధిపేబలయుతే లగ్నేశేనయుతేక్షితే । పితృమూలాద్ధనంలాభం । బలహీనేమధ్యావకృత్॥ రాజ్యాధిపేన సంయుక్తే విత్తేశ్యేవాబలసంయుతే । రాజమూలాద్ధనంచైవ। యస్యయేనప్రయాధికం । లాభేశేషస్థలపితం । లాభం

స్తైవతు నిశ్చయం॥ బలహీనేవ్రయంచైవ । వ్రయంభవ తసంశయం॥ ధనాధిపేబంధుయుతే కారకేబలసంయుతే॥ లగ్నేశసుఖరాశిస్తె । రాజ్యలాభ ముదీరయేత్॥ భృగు చంద్రయుతేపిత్యే।భూధనంప్రాప్నుయాద్ధ్రువం॥

టీ॥ లగ్నాధిపతిపంచమాధిపతిచే కూడబడినాచూడబడినా పుత్ర మూలమయిన ధనప్రాప్తిన్ని షష్ఠమాధిపతి బలవంతుడయిలె శత్రువులవల్ల ధనవ్రయమున్ను ఆశత్రుస్థానాధపతి బలహీనుడయితే శత్రువులవల్ల ధన ప్రాప్తియున్ను సప్తమాధిపతి కూడినా చూచినా కళత్రమూలమైన ధన ప్రాప్తిన్ని యీసప్తమాధిపతి బలహీనముపొందినా కళత్రమూలముగా ధనవ్రయమున్ను అష్టమాధిపతికూడినా చూచినా వైద్యమూలకమయిన ధనప్రాప్తిన్ని యీఅష్టమాధిపతి బలహీనుడయితేవ్యాధివృద్ధిన్ని, నవమా ధిపతిబలవంతుడయినతండ్రివల్లనయినను.తండ్రిసమానమయినచోటనయిన నుధనప్రాప్తిన్ని, యీనవమాధిపతిబలహీనుడయితేఆర్జనాభావమున్ను గలుగును దశమాధిపతి కూడినాచూచినా, బలయుక్తుడైనా, రాజమూ ల్యమయిన ధనప్రాప్తిన్ని, యీదశమాధిపతి బలహీనుడైనా వ్రయమును పొందును. యేకాదశాధిపతి లగ్నాధిపతిబలవంతులయితే విశేషలాభము నుపొందును. యీయేకాదశాధిపతి బలహీనుడయిన, వ్రయము సం భవించును, ద్వితియ్యాధిపతిసుఖమందుండినా, కారకుడు బలవంతుడయి నా, లగ్నాధిపతి సుఖమందుండినా, భూలాభమున్ను, గురుశుక్రచంద్రు లు కూడినాచూచినా భూమూలకమయినధనప్రాప్తిన్ని కలుగును.

శ్లో॥ విత్తాధిపేద్యూననాథౌ । అన్యోన్యేసంయుతెక్షితే । కు టుంబమూలప్రశ్నంచ వదేతత్ఫలమేవచ। గ్రహావృష్టిఫలం ప్రోక్తం। అబలేఫలహీనదం॥

టీ॥ ధనసప్తమాధిపతులు పరస్పరము.కూడినా.చూచినా కళత్రప్ర

శ్నయును యీగ్రహములు బలయుక్తులయితే బలాధిక్యమున్ను బలహీనులయితే ఫలాభావమనిన్ని తాత్పర్యము.

తృతీయప్రకరణము.

శ్లో॥ లగ్నాధిపేతృతీయస్థే।తదీశేనయుతేక్షితే।కారకేవాపియుక్తేక్షే్య। భ్రాతృచింతాముదీరయేత్॥ భ్రాతృస్థానాధిపే
షష్ఠేతదీశేనయుతెక్షితె । భ్రాతృరోగమితిబ్రూయాత్
అథవాశతృభీతిదం॥ తదధిపేద్యూననాథేన। ధనేశేవాయు
తేక్షితె।కారకేవాపిసంయుక్తే।తద్భార్యారోగమశ్నుతె॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి తృతీయ్యమందుండి తృతీయ్యస్థానాధిపతితో చేరినా కూడినా, భ్రాతృచింతయనిన్ని, తృతీయాధిపతిషష్ఠములోవుండి ఆ రాస్యాధిపతినికూడినా చూచినా, భ్రాతృరోగప్రశ్నయు అథవాశత్రుప్రశ్నయునగును, తృతీయాధిపతి తస్థానమునకు సప్తమాధిపతితో చేరినా కూడినా, ప్రశ్నకారకుడికి భ్రాతృజాయాజాడ్యమని తెలియతగనది.

శ్లో॥ భ్రాతృస్థానాధిపేషష్ఠే। షష్ఠేశేభ్రాతృసంస్థితె। అన్యో
న్యశతృఖేటేచ। చోరప్రశ్నంచఖద్యతే॥తద్రాజ్యాధిపతిర్వీ
క్షే్య। యుక్తేవారాజకీయకం । లాభేశేనయుతేవీక్షే్య।
లాభచింతావినిర్దిశేత్ ॥ యాతాసాంస్వాంశవుచ్చాంశే
ఫలమాప్నోత్యసంశయః॥ నీచేపరాజితేమూఢే। ఫలాభా
వంభవేద్యహి॥

టీ॥ భ్రాతృస్థానాధిపతిషష్ఠమమందున్న షష్ఠాధిపతితృతీయమందున్న వీరుభయులు అన్యోన్యశత్రులయిన చోరప్రశ్నయు, యీరాజ్యాధిపతి చూచినాకూడినా, రాజకీయప్రశ్నయు, యీరాశికిలాభాధిపతి చేత చూడబడినా కూడినా, లాభప్రశ్నయునగును, పైచెప్పినగ్రహములు శుభవుచ్చస్వాంశలను బొందినట్టయితే, ప్రశ్నలను సఫలమనిన్ని, నీచమూఢపరాజితులయినపక్షమందు, ఫలాభావమనిన్ని తెలియతగినది.

శ్లో॥ లాభేశే బంధునాథేవా । సంయుతో వీక్షితోపివా । గృహక్షేత్రాదికం ప్రశ్నం। వదంతి విభుదోత్తమా। భ్రాత్రే శేభ్రాతృలాభస్తే। కారకేనయుతే క్షితే । భూషణాదిషు చింతా చ । ప్రశ్నభావం వినిర్దిశేత్॥

టీ॥ లాభసుఖాధిపతులు అన్యోన్యవీక్షణయుక్తులయిన గృహక్షేత్రాదుల చింతయనిన్ని తృతీయ్యమునకు లాభాధిపతిచాత చూచినా కూడినా ఆభరణచింతయనిన్ని తెలియతగినది, యీరాజ్యాధిపతులు శుభవు చ్చస్వాంశలను పొందిన ఫలప్రాప్తిన్ని నీచమూఢపరాజితులయిన యెడల ఫలాభావమనిన్ని తెలియతగినది.

చతుర్థప్రకరణము.

శ్లో॥ లగ్నాధిపే చతుర్థస్తే । తదీశేనయుతేక్షితే సుఖప్రశ్నత దాజ్ఞేయం మేమేకారకసంయుతాః । తత్ఫలానిచ విజ్ఞేయా। ధనీశేనయుతేక్షితే భూగ్రహణయుతే వీక్ష్యే భూస్తాప్యం ద్రవ్యమేవచ । జలగ్రహేణయుక్తేక్ష్యే జలద్రవ్యం వదేద్బుధః షష్టాధిపేన సంబంధే రోగశత్రుభయంతథా। అష్టమేశేన ఆయుష్యం । సప్తమేగృహిణీసుఖం। పంచమాత్పుత్రసంపత్తి భాగ్యేశే పితృభాగ్యదం॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి సుఖమందుండి సుఖాదిపతి చూచినా కూడినా సుఖప్రశ్న అథవా బంధుప్రశ్న అగుచున్నది, ధనాధిపతి గూడినా చూచినా ధనప్రశ్నయు యీధనాధిపతితో కూడా భూకారకగ్రహసంబంధాత్ భూస్థాపితద్రవ్యప్రశ్నయనిన్ని జలగ్రహం చేరినా చూచినా కూడినా జలాంతరద్రవ్యప్రశ్నయనిన్ని షష్టాధిపతి కూడినా చూచినా రోగము అథవా చోరప్రశ్నయనిన్ని, అష్టమాధిపతిచాత చూడబడినా కూడినా ఆయుఃప్రశ్నయనిన్ని సప్తమాధిపతిచే కూడబడినా చూడబడినా భా

ర్యాసుఖమున్ను, పంచమాధిపతిచే కూడబడినా చూడబడినా, పుత్రోత్స వమున్ను, నవమాధిపతిచే కూడబడినా చూడబడినా, తండ్రివల్ల ధనము నుపొందునని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ లగ్నాధిపేనీచమస్తే। తధీశేపితథావిధే । నలభ్యంధనేలా
భత్వం।నష్టంచైవచకారయేత్ । రాజగ్రహయుతేవీక్ష్యే।
రాజ్యాధిపతినాసహ। బలయుక్తేకార్యలాభం। బలహీనే
తవిఘ్నదం। షష్టాష్టారిప్ఫగేశత్రు । క్షేత్రంగత్వాతనీచ
గే। పరాజితేచాస్తగతేరాజదండసమాప్నుయాత్॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి నీచాస్తంగతమూఢులయిన యీలగ్నమునకు చతుర్థాధిపతి నీచమూఢ పరాజితుడయిన, ధనలాభమును పొందనేరడు, నష్టమునుపొందును, రాజగ్రహముచాత చూడబడినా కూడబడినా, బలయుక్తుడయిన, కార్యానుకూలమున్ను లగ్నాధిపతి బలహీనుడయితే, కార్యవిఘ్నమున్ను షష్టాష్ట ద్వాదశ శత్రునీచ క్షేత్రములను పొందిన అస్తంగతుడయిన పరాజితుడయిన రాజదండన కలుగును.

శ్లో॥ సుఖేశేలాభరాశిస్తే లాభేశేనయుతేక్షితే । బంధుమూలా
దిప్రశ్నంచ । భవత్యేవనసంశయః॥ సుఖేశేస్వక్షగేవాపి।
కారకేనయుతేక్షితే । వాహనంచైవప్రశ్నంచ । బలాబ
లఫలంవదేత్॥ తదీశేభ్రాతృనాథేన । సంయుతోవీక్ష్యతో
పివా । భోజనప్రశ్నమాప్నోతి వదంతివిభుదోత్తమాః॥

టీ॥ సుఖాధిపతి లాభాధిపతిని గూడినా చూచినా, లాభమందువుండినా, బంధుమూలకమైన ప్రశ్నయనిన్ని, సుఖాధిపతి స్వక్షేత్రమైవాహన కారకునిచేత చూడబడినా కూడబడిబా వాహన ప్రశ్నయనిన్ని ఆచతుర్థాధిపతి తృతీయ్యాధిపతిచేగాని భోజనకారకునిచాతగాని చూడబడినా కూడబడినా భోజనప్రశ్నయనిన్ని చెప్పవలయును గ్రహముల బలాబలమును దేశకాల విభేదములును తెలుసుకొని ఫలములు చెప్పవలసినది.

శ్లో॥ చతుర్థాధిపతిశ్చాపికారకేవాపిసంయుతే। దృష్ట్వాచైవ తథాప్రోక్తం। భోజనాద్వస్తుసంయుతం॥

టీ॥ సుఖాధిపతిగాని కారకుడుగాని యేగ్రహసంబంధమగునో ఆ గ్రహోక్తవస్తు ఆహారములను జెప్పవలయును.

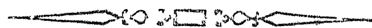
శ్లో॥ లగ్నాధిపేబలయుతేసుఖేశేపితథావిధే। రాజగ్రహయుతే దృష్టే రాజానుగ్రహమాప్నుయాత్ । తనుశేరిష్ఫషష్ఠాస్తే। నీచమూఢపరాజితే। పరాంశేశత్రుగేవాపి। రాజదండాద్ విధియ్యతే॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి షడ్బలయుక్తుడైనా చతుర్థాధిపతి తద్బలవంతుడైనా రాజప్రీతిన్ని, నీచమూఢపరాజితులయిన రాజదండనయున్ను, కలుగును.

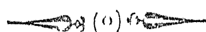
శ్లో॥ తనుశే రిష్ఫషష్ఠాష్టే। పరాంశేశత్రుసంయుతే। షష్ఠాధిపే బలయుతే । విత్తవ్రయమువీరయేత్ । స్వాంశేస్వోచ్చశుభాంశేవా । వ్రయించాపిజయంలభేత్ । సుఖేశేజలరాశిస్థేచంద్రశుక్రయుతేక్షితే । వర్షప్రశ్నం తథాప్రోక్తం। జలర్క్షేచంద్రమాశేత్। భార్గవేపిజలర్క్షేస్తే ప్రవర్షం తీతినిశ్చయం।తీరర్క్షేస్వల్పవర్షంచపర్వతేనప్రవర్షతి॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి షష్ఠాష్టమవ్రయగతుడై షష్ఠాధిపతి బలవంతుడయిన ధనవ్రయమున్ను అపజయమున్ను గలుగును. యీలగ్నాధిపతి స్వాంశ శుభవుచ్చాంశుడయితే తాత్కాలమందు వ్రయమైపిమ్మట జయముగలుగును. సుఖాధిపతి జలరాశియందుండి చంద్ర శుక్రులచాతచూడబడినా కూడబడినా, వర్షప్రశ్నయగును. యీచంద్రుడు జలనక్షత్రమందుండి గురుశుక్రులు తద్వతుగాయుంటే వర్షముగురియును. చంద్రుడు తీరనక్షత్రమందుండు లగ్నములరాశిఅయితే మధ్యమవర్షము. లగ్నము

నిజకాలరాశిస్థుడై చంద్రుడు జలనక్షత్రములయందుండిన నష్టవర్షం. పీడభయులు పర్వతనక్షత్రములయందుండిన వర్షముకురియనేరదు.

పంచమప్రకరణము.

శ్లో॥ తనుస్థపంచమక్షేత్రే లిపతీశనయుతేక్షితే । కారకేవాపిసంయుక్తే పుత్రచింతాభవేన్నృపం । పుత్రాధిపేబలయుతే కారకేపిసధావిధే లగ్నేశేబలసంయుక్తే । పుత్రప్రాప్తిర్వినిర్దిశేత్ । పుత్రస్థానంగతేమందే లగ్నేశేనయుతేక్షితే పిశాచాద్యుగ్రబాధేన పుత్రనాశంచఖగ్యతే॥

టీ॥ పుత్రస్థానాధిపతిలో ప్రశ్నలగ్నాధిపతిగూడి పంచమమందుండి కారకుడు చూచినా కూడినా పుత్రప్రశ్నగుదున్నది. తత్స్థానాధిపతిన్ని లగ్నాధిపతిన్ని కారకులు బలవంతులైతే పుత్రోత్పత్తి కల్గును. గురుచారమునుబట్టి కాలనిరూపణము చెప్పవలయును. శని పంచమమందుండి లగ్నాధిపతిని చూచినాకూడినా పిశాచాది ప్రయోగములవలన పుత్రహీనమని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ స్వోచ్చాంశేశుభపిష్యానాం శాంతికుర్యాద్యథావిధిః । రాహుణాసంయుతేపిష్యే సర్పఘాతంభవేన్నృపం । నాగప్రతిష్ఠాంపర్యేత పశ్చాత్ప్రాప్తిర్వినిశ్చయం॥

టీ॥ లగ్నాధిపతిన్ని శనిన్ని శుభస్వోచ్చాంశలయందున్న శుభయుక్తులయిన చూచినా శాంతిచేయ్యవలయును. పంచమమందు రాహువుండిన పంచమాధిపతితోచేరిన సర్పఘాతదోషం వున్నందున నాగప్రతిష్ఠానంతరంసంతానముకల్గును.

శ్లో॥ కుజైర్యుక్తేథవాపిష్యే । ఘాతాత్పుత్రాన్నలభ్యతే । సుబ్రహ్మణ్యప్రతిష్ఠత్వాత్ । పుత్రోల్పాదనకారణం బుధవా

బ్రహ్మహత్య శుక్రే స్త్రీఘాతమేవచ సూర్యేణ రాజదోషం చ చంద్రేశిశువధ స్తథా । బుధేనవిష్ణునాస్థాప్యం గురుబ్రహ్మాలయం తథా । శుక్రేణశక్తిపూజాచా సూర్యావిష్ణుసపర్యకం । చంద్రేణశివపూజంచ । కుర్యాత్కర్మవిపాకకే । పూర్వజన్మాంతరంపాపం శాంతికుర్యాద్యథావిధిః । ప్రశ్నాత్సమానమాప్నోతి యితిశాస్త్రవినిశ్చయం॥

టీ॥ కుజుడు కూడినా చూచినా జ్ఞాతిదోషంవల్లను బుధగురువులు చూచిన కూడిన బ్రహ్మహత్య వల్లను శుక్రుడు చూచిన కూడిన స్త్రీహత్యవల్లను, చంద్రుడు కూడిన చూచిన శిశుహత్యవల్లను పుత్రదోషమని చెప్పవలయును. యీగ్రహములు నీచమూఢపరాజితులైన పుత్రోత్పత్తి దుస్తరము. యీగ్రహములు వుచ్చశుభస్వాంశలను వుండిన బుధునికి విష్ణుప్రతిష్ట, గురువునకు శివప్రతిష్ట, కుజునికి షణ్ముఖ ప్రతిష్ట, శుక్రునికి దేవిప్రతిష్ట, చంద్రునికిశివప్రతిష్టయు, కర్మవిపాకప్రకారంబుగా శాంతిచేయగాపుత్రోత్పత్తియగును.

శ్లో॥ లగ్నాధిపేపంచమస్తేతదీశేభాగ్యసంస్థితే । గురుశుక్రయుతేవీక్ష్యే। అనాయాసేనలభ్యతే॥ జీవాంగారకసంయుక్తే అన్యోన్యంవీక్ష్యతేయది।గర్భస్రావంప్రకుర్వీత స్త్రీగ్రహాత్ స్త్రీప్రజాభవేత్। పుంగ్రహాత్పురుషంచైవ । గురుశుక్రయుతేక్షితే। లగ్నేశేబలహీనస్స్యా దత్తపుత్రఫలంభవేత్॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి పంచమమందుండిపంచమాధిపతి నవమమందుండి గురుశుక్రులచేత చూడబడినా కూడబడినా పుత్రలాభమున్ను, లగ్నమునుగాని పుత్రస్థానమునుగాని గురుకుజులు కూడినా చూచినా కుజునిచాత చూడబడు గురువు చూచినా గర్భస్రావం గల్గును. స్త్రీ గ్రహములైతే స్త్రీసంతానము. పురుషగ్రహములైతే పురుషసంతానమున్ను గలుగును.

లగ్నాధిపతి బలహీనుఁడై గురుశుక్రులచాత చూడబడినా కూడబడినా దత్తపుత్రప్రాప్తిగల్గును.

షష్ఠప్రకరణము.

శ్లో॥ షష్ఠస్థైక్రూరఖేటానాంతధీశేనీచమూఢగే। కారకేనయుతే వీక్ష్యేరోగప్రశ్నంవదేద్బుధః। లగ్నేశేబలయుక్తేస్యాద్రోగశాంతిమవాప్నుహి। లగ్నేశేబలహీనస్స్యాన్మరణంభవతి నిశ్చయం॥

టీ॥ షష్ఠాధిపతి బలహీనుడయి షష్ఠమమందు క్రూరులుండినరోగ ప్రశ్నయగును. లగ్నాధిపతి బలవంతుడయితే రోగశాంతియు బలహీను డయిన రోగికిమరణమని తెలియవలెను.

శ్లో॥ షష్ఠేరాహుయుతేమందేవీక్ష్యేదుర్బలగేతనుః। పిశాచబాధప్రాప్నోతి। అథవావాతకారకం। షష్ఠేశేచరరాశిస్థే అన్యస్థానాద్భయంభవేత్। దిస్వభావాన్మార్గమధ్యే స్థిరం చైవగృహాంతరం॥

టీ॥ షష్ఠాధిపతిచరమందుండిన అన్యస్థానమనిన్ని, దిస్వభావమందుండిన మార్గమధ్యమనిన్ని స్థిరమందుంటే యిల్లోభయగ్రస్తమనిన్ని, మిత్రబంధుశత్రుక్షేత్రములలో షష్ఠాధిపతియెవరితోనైననుచేయింటనైననుకలశిన చూచిన తత్సంబంధగృహాదిస్థలాంతరమనిచెప్పేది.

శ్లో॥ షష్ఠేశేభౌమగేవాపి అథవాసం యుతేక్షితే। స్ఫోటకాగ్రించసూన్యంచ వ్రణంచైవా తకారకం। గురుశుక్రయుతేవీక్ష్యే ఆరోగ్యం చైవనిశ్చయం క్రూరగ్రహ యుతేదృ

ష్ఠాప్తే క్రూరాంశే నీచమూఢగే పాపాంతరగతేచైవ రో
గవృద్ధిన వేద్యది । దిస్వభావేనిరోగత్వ । పునఃప్రాప్తినసం
శయః । చరేశాంతించమాప్నోతి । స్థిరేరోగప్రవృద్ధిదం॥

టీ॥ షష్టాధిపతి కుజుడైనా అధవాకుజుడు వుండినా, చూచినా, అగ్నిభీతి, నష్టం, స్ఫోటకం, శూన్యం. వ్రణం, కారకం, రక్తకుష్టువు, రక్తవ్యాధి గలిగి యుండును. యీకుజుని లగ్నమందుగాని షష్టమ మందుగాని గురుశుక్రులుచూస్తె వ్యాధిశాంతియగును. యీకుజుడు క్రూరయుక్తుడైనా క్రూరమధ్యమమందున్నా నీచమూఢపరాజితుడైనా వ్యాధి వృద్ధి అవును. వ్రయమందు షష్టాధిపతిగాని. కుజుడుగాని కారకుండుగాని వుండిన జన్మాంతరమని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ బుధేనపిత్తరోగంచ । గురుణావాతరోగదం । సూర్యా
ద్వ్యుష్ణాధికంపిత్తం చంద్రేవాతంచ శీతలం ॥ శుక్రేణపిత్త
శీతంచ శనినా వాతకారకం । గ్రహాభావాది శూన్యంచ
రాహోపిత్తాదికారకం ॥ క్షుద్రశూన్యాదికంచైవ బుధ
భౌమయుతేక్షితే । పిత్తకాసాదికం కుష్టం అధవాబంధు
మూలకం ॥ యేయేయంగాః పాపయుక్తే । తదంగేరోగ
సంభవం । బుధరాహు యుతేచైవ । పిత్తవాతాదికం
భయం ॥ బుధశుక్రేచ స్త్రీమూలాత్ । రోగంప్రాప్నోత్య
సంశయః । బుధజీవౌ పూర్వకర్మం అధవాగృహదైవికం॥
బుధేసూర్య యుతేపిత్తం । చంద్రేపిత్తేనశీతలం । బుధభా
ర్గవకార్శ్యంచ । యేతెషాం గ్రహలక్షణం॥

టీ॥ బుధునివల్ల పిత్తరోగము గురువువల్ల వాతరోగము సూర్యునివల్లవాతపిత్తము చంద్రునివల్ల వాతశీతము శుక్రునివల్ల పిత్త శీతము శనివల్ల వాతకారకమున్నూ కలుగును. లగ్నమందు గ్రహములులేని

యెడల షష్టమస్థానాధిపతిని బట్టి రోగలక్షణమును చెప్పవలయును. రాహువువల్ల పిత్తకారకము అథవా క్షుద్రశూన్యాదిభయమున్ను శుక్రబుధులవల్ల శ్రీమూలమైనవ్యాధి బుధకుజులవల్ల కాసకష్టభయాదులు బుధగురువులవల్ల జన్మాంతర కృతవ్యాధియు అథవా గృహదైవక న్యూనము బుధసూర్యులుచేరిన పిత్తకారకము చంద్రునివల్ల పిత్తశీతలమున్ను గలుగును.

శ్లో॥ ధనేశేయుశవీక్ష్యేచ కారకేవాపిసంయుతే। జాయాంజాడ్యంప్రకుర్వీత భ్రాతౄశేనయుతేక్షితే। కారకేసంయుతే వీక్ష్యే భ్రాతృ జాడ్యముదీరయేత్। చతుర్థాధిపతి ర్వీక్షే కారకేణయుతేక్షితే। బంధుజాడ్య మవాప్నోతి పంచమేశయుతేక్షతే। కారకేవాపిసంయుక్తే పుత్రజాడ్యసమాశ్రితే॥ షష్ఠేశేయుతదృష్టే వాకారకేనయుతేక్షితే। జ్ఞాతిజాడ్య ప్రకుర్వీత। తద్వత్సప్తమాంచచేత్। జాయాజాడ్యం అష్టమత్వే దేహ వ్రణమథాపివా। నవమేచపితుర్వ్యాధి దశమేరాజజాడ్యదం। లాభేనమాతులావ్యాధి వ్రయేచైవాత్మ జాడ్యకృత్॥

టీ॥ ధనాధిపతికారకుడు సప్తమాధిపతిచూచినా కూడినా జాయాజాడ్యమున్ను భ్రాతృస్థానాధిపతిన్ని కారకుడు కూడినా చూచిన భ్రాతృజాడ్యమున్ను సుఖకారకాధిపతులవల్ల బంధుజాడ్యమ్ను అథవా మాతృజాడ్యమున్ను పంచమాధిపతియు తత్కారకులవల్ల పుత్రజాడ్యమున్ను షష్టకారకాధిపతులవల్ల జ్ఞాతిశత్రువుల జాడ్యమున్ను సప్తమాధిపతి కారకులవల్ల జామాతాశశ్వకోడలు మొదలైనవారి జాడ్యమున్ను యీస్థానాధిపతి పురుషగ్రహమైతె పురుషజాడ్యమున్ను స్త్రీగ్రహమునకు స్త్రీజాడ్యమున్ను నవమాధిపతి తాత్కారకులవల్ల పితృపితృవ్యుల జాడ్యము దశమ తాత్కారకులవల్ల తనఅధికారి జాడ్యమున్న లాభాధిపతి తాత్కార

కులవల్ల మాతులాజ్యేష్ట భ్రాతృలజాడ్యమున్ను వ్రయాధిపతులవల్ల ఆత్మ జాడ్యమున్ను జరుగును. దేశకాలవ్యత్యస్తములవల్లఫలములు వ్యత్యస్తము గాగనుపించును. అందువల్ల జ్యోతిషులుకాల నిరూపణ క్రమముగా జేసి గ్రహములనుబట్టి లగ్నము యేర్పరచిక్రమముగా జెప్పవలయును.

శ్లో॥ తత్తద్గ్రహవశాద్రూపం । దిక్సుద్వారం గృహాదిషు। ద్రే
కాణదూరతాజ్ఞేయం రాశిత్వాదపినిర్దిశేత్॥

టీ॥ రోగిస్వరూపవర్ణ లక్షణములున్ను గృహదిక్కు ద్వారము లున్ను దూరమున్ను యివి గ్రహములబట్టి లగ్నమును స్ఫుటముజేశి క్రమముగా జెప్పవలయు.

శ్లో॥ గ్రహషడ్బలసంయుక్తే దేహారోగ్యం మహత్సుఖం। నీచేప
రాజితేమూఢే । జాడ్యంవృద్ధిస్తుజాయతే ॥ చంద్రచార
వశాత్ జ్ఞేయం । జీవకాలంచ నిర్ణయం । ప్రథమందశ
మంజ్ఞేయం । ద్వితీయం అష్టమంతథా ॥ తృతీయం పంచ
మంచైవ । చతుర్థం ధనరాశిగం చికిత్సస్థాన మేవంచ
తత్తద్గ్రహనిరూపణంవర్ణరూపాది కంకుర్యాత్। సర్వ
మాలోక్యవర్తతే । తేగ్రహషడ్బలైర్యుక్తే బుద్ధివంలొచికి
త్సకః । నీచేపరాజితెమూఢే । వృథాయాసంచనిశ్చయం॥

టీ॥ గ్రహములును రాసులునుబట్టి రోగిలక్షణములున్ను దిక్కు లున్ను యింటిద్వారములున్ను చెప్పితదనంతరంరోగికి వైద్యంచేశినవారు గాని చెయ్యబొయ్యేడు వారుగాని వీర్లనుక్రమముగా జెప్పవలయు. యెట్లన్నను. ప్రథమవైద్యుడు దశమాధిపతి రెండోవైద్యుడు అష్టమాధిపతి మూడవవైద్యుడు పంచమాధిపతి నాల్గవవైద్యుడు ద్వితీయ్యాధిపతియని చెప్పేది. ఆయాగ్రహములు షడ్బల యుక్తులైతె వైద్యుడుఘట్టివాడనిన్ని నీచమూఢపరాజితులైతె అసమర్థుడని చెప్పవలయును. లగ్నగోగాధి

పతులు బలవంతులైతే దేహారోగ్యమున్ను నీచమూఢ పరాజితులైతే రోగవృద్ధిన్ని గలుగునని చెప్పవలయును. చంద్రచారమునుబట్టి అయిన ప్రశ్నలగ్నమునకు అయిన తాత్కాలచంద్రలగ్నమునకు అయిన షష్టాష్ట మద్వాదశములకు వచ్చునప్పుడు రోగికి గండకాలమని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ ధనలాభాధిపోషష్టే సీ పేశత్రునవాంశగే । నష్టద్రవ్యాణిప్ర శ్నంచవదేత త్త్వవిచక్షణః॥ త్రుతీయ్యాధిపసంబంధాత్। భూషణాదిషునష్టకృత్। శనినా దారుపాషాణం కుజేమూలం తథైవచ। గురుశుక్రమనుష్యంచ । బుధచంద్రాంపశు స్తథా రాహుకేతుశ్చర్మకృత్యంవ్యత్యయేద్విపరీతకం॥

టీ॥ ద్వితీయ్యైకాదశాధిపతులు షష్టాధిపతితో చేరినా కూడేనా నష్టద్రవ్యము తృతీయ్యాధిపతిసంబంధమువల్ల భూషణము శని సంబంధమువల్ల దారువు కుజునివల్ల కందమూలములు అధవా పాషాణము బుధచంద్రులవల్ల గోవులు అధవా కాయలు వస్త్రములు రాహుకేతువులు చర్మ సంబంధము తత్తద్గ్రహరూప భేదాదులను నేర్పరచి చెప్పవలయును.

శ్లో॥ చతుష్పదశ్చరాశిత్వాత్ । చతుష్పాజ్జీవచింవచింతనం। ద్విపదాద్విపదంచైవమధ్యాభ్ధాతువినిశ్చయం। గ్రహరూపాధికందిశు। అధవారాశివద్వదేత్। జలగ్రహోదయం చైవ। నష్టంవస్తుంచలభ్యతే। భూగ్రహేదర్ధలాభంచ ఆకాశాన్నిష్ఫలంభవేత్। లగ్నాధిపేబలయుతే కారకేపితథావిధే। భావాధిపేతదాప్రోక్తం లాభంచైవతునిశ్చయం। నీచాస్తగేశత్రుగతేశత్రుగ్రహయుతేక్షితే। కారకేతద్విధం చైవనష్టమేవంవినిర్దిశేత్॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి చతుష్పాదరాశియందుండినతన నవాంశమందుండిన చతుష్పాద జీవచింతయున్ను ద్విపదరాసులయందున్న తన నవాంశ

మైన ద్విపాదచింతయనిన్ని యితర రాసులలోవుండిన వస్తుచింతయనిన్ని చెప్పవలయును. లగ్నమునుబట్టిగాని గ్రిహమునుబట్టిగాని ప్రిశ్నవస్తువులయొక్క రూపవర్ణప్రిమాణములనున్ను దిక్కులనున్ను జెప్పవలయును. జలగ్రిహోదయమైతే సులభమైననష్టవస్తువనిన్ని భూగ్రిహమైతేప్రియాసవల్ల అర్ధభాగము లాభమనిన్ని ఆకాశగ్రిహమైతె నష్టమనిన్ని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ ద్రేకాణప్రధమోజ్ఞేయా । గృహమద్యేషు నిర్ణయం । ద్వితీయేద్వారబాహ్యంచ । తృతీయేగ్రామబాహ్యకం । ప్రధమాంశే గ్రుహేమద్యే । ద్వితీయేగ్రామమద్యగె తృతీయే అన్యగ్రామంచ చతుర్ధం దూరమేవచ । అంశప్రకారాద్దూరంచ క్రోశంచైవా థయోజనం। యోజయేత్ బుద్ధిమాన్ ప్రాజ్ఞవదే తత్ప్రమాణకం ॥ గ్రహాభాగా దిభుక్తంచ వయః పాకంవినిర్దిశేత్ । షష్టేశేబలయుక్త స్సన్నష్టద్రవ్యం నలభ్యతే । లగ్నాధిపే బలయుతే లాభంచైవ తునిశ్చయం । వుభయోసమతశ్చైవ ఫలాభావం వదేద్బుధః॥

టీ॥ లగ్నంప్రధమ ద్రేకాణమైన గృహంలోనష్టద్రవ్యం వున్నదనిన్ని ద్వితీయద్రేకాణమైతె గ్రామంలోనె వున్నదనిన్ని తృతీయ ద్రేకాణమైతె గ్రామందాటిపోయినదనిన్ని ప్రధమనవాంశమైతె గృహంలోవున్నదనిన్ని ద్వితీయనవాంశమైతే గ్రామంలోవున్నదనిన్ని తృతీయాంశమైతే గ్రామాంతరమనిన్ని పయిన నొక్కొక్క నవాంశమునకు వకఘడియదూరము మొదలుకొని తననవాంశలనుబట్టి యోచించి దూరములు చెప్పేది. లగ్నాధిపతి బలవంతుడైతే నష్టవస్తులాభమనిన్ని షష్టాధిపతి బలవంతుడైతే నష్టద్రవ్యందొరకదని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ లగ్నేశేరాజ్య సంయుక్తే షష్ఠేశేన యుతేక్షితే । రాజమూలా ద్భవేద్యుద్ధం । పశ్చాద్ద్రవ్యంచలభ్యతే ॥ లగ్నేశే శత్రునీచాంశే రాజద్రవ్యేనలభ్యతే । ధనేశేభ్రాతృభావే శౌజలరాశిస్తితేయది । అథవాతద్గ్రహైర్యుక్తే జలమధ్యేవినిక్షిపేత్ । భూగ్రహాదిషుయుక్తేశ్యే స్థాప్యంచైవతునిశ్చయం । ఆకాశగ్రహరాస్యా యుక్తే తద్ద్రవ్యంచ పలాయనం । దారుపాషాణలోహాది కారకేనవినిశ్చయేత్ ॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి బలవంతుడై రాజ్యమందుండి రాజగ్రహముతో కూడిన చూచిన రాజాంగమందు వ్యవహారముకలిగి తర్వాత నష్టవస్తులాభముగలుగును. లగ్నాధిపతి శత్రునీచాంశలనుపొంది నారాజాంగమందు నష్టము ంభవించును. ధనతృతీయాధిపతులు జలరాశియందున్న తన్నవాంశమైనా జలగ్రహయుక్తమైనా నష్టద్రవ్యము జలమధ్యమందుండును. భూరాశియందున్న తన్నవాంశమైనా భూగ్రహయుక్తమైనా భూమియందు స్థాపించియుండును. గగనరాశియందుగాని గగనాంశముగాని గగనగ్రహయుక్తముగాని అయినద్రవ్యము పలాయనమని చెప్పవలయు. కారకత్వముచే యెట్టి దారుపాషాణాదులను జెప్పవలయును.

శత్రుప్రశ్న.

శ్లో॥ షష్టలగ్నాధిపౌద్వౌచ । పరస్పర యుతేక్షితే । శత్రుప్రశ్నమవాప్నోతి యితిశాస్త్ర వినిశ్చయం । యావద్గ్రహాణాంసంయుక్తే తావత్సంఖ్యారిపుర్భవేత్ । గ్రహరూపాదికంవర్ణం రిపురాకృతినిర్దిశేత్ । తేషాంమధ్యేష డ్బలంపవేగ్రహాతద్విదంరిపుః । కించన్న్యూనబలంచైవ ద్వితీయంచరిపుర్భవేత్ । తన్న్యూనంచ తృతీయంచ తద్వచ్చైవ చతుర్థకః । ...సుక్తేసంయుతేచైవ వుపశత్రుర్భవేత్ఖిలం । ...క్తే బహవశత్రుతాంవ్రదేత్ । లగ్నేశే

బలహీనస్స శత్రుప్రాబల్య మాదిశేత్ । షష్ఠే శేబలహీనస్స శత్రుజితీర్తి సంయుతః । లగ్నషష్ఠాధిపౌద్వౌచ బలయుక్తేనసంధికృత్ । షష్ఠాష్టగతేచైవక్రోధంచైవ వివర్ధనం।లగ్నేశేస్థిరరాశిస్తే షష్ఠే శేచరలగ్న గేశత్రుక్షీణంభవేచ్చైవ వ్యత్యయేవ్యత్యయంవదేత్।తావుభౌ స్థిరరాసిస్తె శత్రుత్వం స్థిరమాప్నుయాత్ । చరేశీఘ్రం సమాధానం । వుభయామధ్యమంభవేత్ । లాభేశేన యుతేవాపి తత్ప్రకారం వదెద్బుధః॥

టీ॥ షష్టలగ్నాధిపతులు పరస్పరము కూడినా చూచినా శత్రుప్రశ్నయు షష్ఠాధిపతితో యెన్నిగ్రహములుచేరివుండునో అందరుశత్రులనియు బలవద్గ్రహము ప్రథమశత్రువనిన్ని ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థ శత్రువులను క్రమముగ గుర్తెరుంగవలయు. విశేషగ్రహములుచేరిన యనేకమందిశత్రువులనియు వీటితో క్రూరగ్రహములుండిన ఘాత పాతాదులకు క్షుద్రకార్యములు పైచెప్పిన శత్రువులవల్లచాయబడునసియు యిందుతో చేరినవుపగ్రహములవల్ల వుపశత్రువులనియు చెప్పవలయు. లగ్నషష్ఠాధిపతులు సమబలులైతే సచుయుద్ధము జయాపజయములు సమమనియు షష్ఠాధిపతిబలవంతుడై లగ్నాధిపతి శత్రు నీచనవాంశలనుపొందిన అపజయమున్ను లగ్నాధిపతిబలవంతుడై షష్ఠాధిపతి నీచనూాథప రాజితుడైన జయమున్ని రెండుగ్రహములుబలవంతులైతే రాజకీయమని చెప్పవలయు. లగ్నషష్ఠాధిపతులు చరరాశియందున్న శత్రుపలాయనమనియు వీరుభయులు వ్యత్యస్తమయితేవ్యత్యయమనియు వీరుభయులుస్థిరరాశియందుండెె శత్రుత్వముస్థిరమనియు చరమందుండినసమాధానమనియు ద్విస్వభావమందుండెన సమాధానమయి పునహ శత్రువులగుదురనియు లగ్నలాభాధిపతులకున్నూయిదేప్రకారము చెప్పవలయు.షష్ఠాధిపతులకుషష్ఠాష్టకమయి శత్రుత్వవృద్ధియనిచెప్పవలయు.

శ్లో॥ ఏకాధిపత్యతాంచైవాజ్ఞాతిశతృర్భవేధృవం। భ్రాతృస్థానాధిపేయుక్తే భ్రాతృమూలాద్రిపుర్భయం। సుఖాధిపేనబంధుశ్చ అథవా క్షేత్రమూలకం। అష్టమాత్ రుణమూలంచనవమేగురుదైవకం। దశమాద్రాజకార్యంచలాభాద్భ్రాతృస్తథైవచ। వ్యయే శేనస్యమూలంచ రిపుస్సభవతీధృవం। లాభే శేచరరాశిస్తే శతృరాగమనంభవేత్ । స్థిరేదాగమనంశూన్యంద్విస్వభావంగతేయది। క్వచిద్దూరాగతంచైవపునహావిముఖోభవేత్॥

టీ॥ లగ్నషష్టాధిపతి వకటేడయిన జ్ఞాతికలహమనిన్ని భ్రాతృస్థానాధిపతితోకూడినాచూచినా భ్రాతృసంబంధమనిన్ని సుఖాధిపతితో కూడినా చూచినా బంధుమూలముఅథవా క్షేత్రమూలమనిన్ని పంచమాధిపతితోకూడినాచూచినా పుత్రమూలమనిన్ని సప్తమాధిపతితో జాయామూలమనిన్ని అష్టమాధిపతితోరుణమూలమనిన్నినవమాధిపతితో గురుదైవ [illegible]లమూలమనిన్ని దశమాధిపతితోరాజమూలమనిన్ని లాభాధిపతిలో [illegible]మూలమునిన్ని వ్యయాధిపతితోఅన్యమూలమనిన్ని శతృత్వమనిన్ని చెప్పవలయు. లాభాధిపతిస్థిరరాశియందుంటే శతృడురాచాలడనిన్ని చరరాశియందుంటేశతృడురాడనిన్ని వుభయమందుంటేకొంతదూరమువచ్చి తిరిగిపోవునని చెప్పవలయు.

సప్తమప్రకరణము

శ్లో॥ లగ్నాధిపెద్యూనగతేతదీశేనయుతేక్షితే। జాయామూలభవేత్ప్రశ్నం ద్యూనే శేషష్టసంయుతే । తదీశేనయుతేవీక్ష్యే జాయాజాడ్యంభవేద్యది। రాహుకేతుయుతేచైవపి శాచోపద్రవమాదిశేత్। శుక్రేపుణ్యసతీదోషం గురుణా

నైవకృత్రిమం। కుజేఘాతాదిపాతంచ అగ్నిభీతిశ్చ శూద్ర
కృత్। విషద్భుజార్చనందోషం బుధేవిష్ణుప్రవర్తనం। శని
నాహత్యదోషంచ సూర్యేరాడ్భయమేవచ । చంద్రేణజ
లభీతించ అథవాశీతలాధికం । మిశ్రగ్రహేద్వంద్వరోగం
భవేత్యేవనసంశయః॥

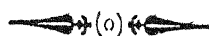
టీ॥ సప్తమమందులగ్నాధిపతివుండిన తదధిపతిగూడిన జూచిన భార్యాసంబంధమని షష్టసప్తమాధిపతులుకూడినజూచిన రోగసంబంధమని రాహుకేతువులుకూడినచూచిన పిశాచోపద్రవమని శుక్రుడయితేయింటిముత్తైదువకుత్తమని గురువైతేశివప్రార్థనయని కుజుడయితేఘాతపాతశూద్రశూన్యాగ్నిదోషము అథవా సుబ్రహ్మణ్యప్రార్థనయని యీకుజుని గురువుచూస్తే ప్రతిబంధమని బుధుడయితెవిష్ణుప్రార్ధనయని సూర్యుడయితేరాజభయమని అథవాఅపవాదమనఃక్లేశములని చంద్రుడయితేజలభయముఅథవాశీతజాడ్యమని యీగ్రహముల వకటి రెండు మూడు నాలుగాదిగాగలగ్రహములుచూచిన కూడిన మిశ్రమవ్యాధియని చెప్పవలయు.

శ్లో॥ చంద్రేజీవాయుతేవిష్ణేబ్రహ్మద్వేషణరోగదం । శుక్రేణ
దేవిదోషంచ కుజేవ్రణభయం తథా । బుధేనపిత్తశీతంచ
సూర్యేప్రారబ్ధదోషకృత్। శనినాశూద్రశూన్యంచ రాహు
కేతుగ్రహాద్భయం। కర్మపాకవిధిప్రోక్తం శాంతినారోగ్య
మాదిశేత్॥

టీ॥ లగ్నాధిపతిని గురుచంద్రులు కూడినచూచిన బ్రహ్మద్వేషరోగమని శుక్రుడుకూడినజూచిన దేవీదోషమని యిటులనే బుధునివల్ల శీతపిత్తము కుజునివలనవ్రణము అగ్నిభీతియు శనివలనశూద్రశూన్యాదులురాహుకేతువులవలన గ్రహబాధయుగలుగును. యిందుకు కర్మవిపాక క్రమముగ శాంతిచేయించవలయును. మణిమంత్రౌషధములవల్లనున్ను శాంతియగును.

శ్లో॥ సుతసప్తమలగ్నేశౌకారకేనయుతేక్షితా।జామాతారోగ మాప్నోతి పూర్వవత్ గ్రహబాధకం।తృతీయాధిపసంబంధాత్ బంధూనాంరోగకృద్భయం।తద్భాగ్యాధిప సంబంధాత్ తద్భ్రాతృరోగమశ్నుతే। చతుర్థాధిపసంబంధాత్ బంధూనాం రోగకృద్భయం । తద్భాగ్యాధిపసంబంధాత్ పితృజాడ్యంతథైవచ। తదద్రాశివశాద్బంధూన్ రోగంచైవ తునిశ్చయం॥

టీ॥ సప్తమమందులగ్నపంచమాధిపతిచేరినా జూచినా కూడినా మాతృరోగమని సప్తమమునకు తృతీయాధిపతివల్ల తద్భ్రాతృ జాడ్యమని యెట్లనగా తద్రాస్యాధిపతులవల్లను కారకులవల్లను తత్సంబంధులకుపూర్వమందుచెప్పబడిన గ్రహచర్యవశాత్ జాడ్యనిరూపణమున్ను తత్తల్శాంతులున్నుచాయపలయును.

అష్టమప్రకరణము.

శ్లో॥ అష్టమస్థైలగ్నానాథేషష్టాధిపయుతేక్షితే । లగ్నేశేబలహీనస్సన్ అత్మరోగంప్రశస్యతే । కుజేనగుల్మరోగంచఅథవా గుహ్యారోగకృత్ । శనినాచేద్ధను ర్వాయుబుధేపిత్తక్షయం తథా । రాహుణాకుష్ఠరోగంచ గురువాతాదిపైత్యకృత్ శుక్రేణస్త్రీకృతంచైవచంద్రేశీతాదిపిత్తకృత్। గ్రహాణాం సంయుతేవీక్ష్యే। మిశ్రరోగంసమాశ్రితే॥

టీ॥ అష్టమమందు లగ్నషష్టాధిపతులుచేరిన ఆత్మరోగమనుచెప్పేది. కుజుడుచేరిన గుల్మము అథవా గుహ్యారోగము శనిచేరిన వాతరోగము బుధుడుచేరిన పిత్తరోగము రాహువుచేరిన కుష్ఠము గురువుచేరిన వాత

పిత్తము శుక్రునివల్ల స్త్రీకృత్యము చంద్రునివల్ల శీతపిత్తము మిశ్రమ గ్రహములవల్ల మిశ్రరోగము గలుగును.

శ్లో॥ రాజగ్రహేణసంబంధాత్ । కారకేనయుతేక్షితే। రాజమూలాద్భవేద్రోగంషష్ఠేశేరుణబాధితం। శేషంపూర్వవత్తుశ్చైవరోగబాధాప్రకీర్తితః । అష్టమేశేసప్తమస్థేభ్రాత్రేశేధనగేయది। కేంద్రేపాపగ్రహాయుతే శుభద్రిష్టినవిద్యతా । లగ్నేశేబలహీనస్స్యా।మరణంచైవతునిశ్చయః। కేంద్రేశుభయుతేకోణేలగ్నేశేబలవాన్యది । పాపాల్లాభత్రిషష్ఠస్తే ఆయుర్వృద్ధిమవాప్నుయాత్ । చంద్రచారవాశాచ్చైవమరణంచవినిర్దిశేత్॥

టీ॥ రాజగ్రహముగాని కారకుడుగాని రాజమూలకమైన బాధవల్ల మనోరోగమనిన్ని రుణకారకునివల్ల రుణబాధయనిన్ని చెప్పేదితక్కినవి షష్ఠప్రకరణప్రకారంచెప్పేది షష్ఠప్రశ్నయందున్ను యీభావముపయోగం చేసుకొనవచ్చును. అష్టమాధిపతి సప్తమమందున్నతృతీయాధిపతి ద్వితియ్యమందున్నవుండినయడల మరణమనిన్ని లగ్నాది కేంద్రములయందు శన్యాది పాపగ్రహములుండినాశుభవీక్షణములేకపోతే లగ్నాధిపతిబలహీనుడైనా మరణము చంద్రచారమునుబట్టి ప్రతిరోగికిన్ని మరణకాలమును చెప్పవలయు కేంద్రములయందు శుభగ్రహములుండి త్రిషడేకాదశముల యందు పాపగ్రహములుంటే ఆయుర్వృద్ధిని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ రోగస్థానం గతేసౌమ్యే । కారకే బలసంయుతే । శుభైర్యుక్తే ద్యుగేస్వాంశే శుభేవగోత్తమాంశగే । వుచ్చాంశేవాపియారోగ్యం । భవత్యేవనసంశయః । గురుణాం వత్సమేకంతు కుజేషాణ్మాసమేవచ అష్టాదశాని మాసాని శనినాద్రోగమాప్నుయాత్ । సూర్యేణ మాసమే

కేంతు।బుధేమాసతృతీయకం । శుక్రేమాసద్వయంప్రోక్తం చంద్రేనక్షత్రసాజ్ఞికం । రాహోరామాాసనవంచైవ కేతు శ్చైచ యథాక్రమం। పశ్చాశ్చాంతి శ్చమాప్నోతిలగ్నేశే బలసంయుతే। బలహీనేతదీశస్తైని ధనంచైవసశ్చయం॥

టీ॥ రోగస్థానమందు శుభులుండి కారకుడు బలయుక్తుడైనా లగ్నాధిపతి శుభవుచ్చవర్గోత్తమాంశలను జెందినా దేహారోగ్యము నిన్ని రోగాధిపతి గురువైతే, వకవర్షము, కుజుడైతే ఆరుమాసములు శనిఅయితే పకటిన్నరవర్షము సూర్యుడైతె వకమాసము, బుధునికిమూడుమాసములు శుక్రునికి రెండుమాసములు, చంద్రునికి యిరువైయేడుదినములు, రాహుకేతువులకు తొమ్మిది మాసములు, రోగవ్యాపకాలము అనిన్ని అందుమీదట శాంతి అనిన్ని చెప్పవలయు. యీఅర్థము షష్టమభావమునకునూ వుపయోగము.

నవమప్రకరణము.

శ్లో॥ నవమాధీపతిస్వక్షేలగ్నాధిప సమన్వితే। భాగ్యప్రశ్నం తథాప్రోక్తం।సూర్యేరాజధనంతథా శుక్రాత్ స్త్రీమూలవిత్తంచ।బుధేవిద్యా చగౌరవం । శనినాన్యధనంచైవ రాహుణా యాత్రచింతనం కుజేభూమూలచింతాచ చంద్రే వ్యాపారచింతనం । మిశ్రగ్రహేమిశ్రచింతా భవత్యేవన సంశయః॥

టీ॥ నవమమందుభాగ్యాధిపతియున్న భాగ్యాధిపతి స్వక్షేత్రగతుడైనా భాగ్యచింతయు సూర్యుడుంటే రాజమూలధన చింతయు శుక్రుడుంటే స్త్రీమూలచింతయు బుధుడుంటే విద్యాగౌరతయు శనియుంటే

అన్యద్రవ్యచింతయు రాహువుండంటే మాతృచింతయు చంద్రుడుంటేవ్యాపారచింతయు కుజుడుంటే భూచింతయునగును.

శ్లో॥ గురుణాపితృవిత్తంచగురుసౌమ్యేనదైవకృత్। గురుమందౌ జ్ఞానయోగం జీవశుక్రేణయోషితాం। గురుభౌమాస్తాప్య విత్తం గురుచంద్రేజలంతథా । గురురాహుతపోచింతా గురుసూర్యేణ రాజకం । శుక్రసూర్యేశత్రుచింతాశుక్రచంద్రేణస్త్రీకృతం । శుక్రభౌమేజ్ఞాతిచింతసౌమ్యేబంధువివర్ధనం।శుక్రమందౌవ్యాధిచింత రాహుణాయుద్ధచింతనం। సౌమ్యార్కౌమిత్రద్రోహంచచంద్రేవ్యాపారయేవచ । భౌమేనయుద్ధచింతాచ శనినారోగచింతనం। రాహుణాగ్రహపీడాచభౌమచంద్రేణభూమికృత్ । భౌమార్కౌరాజచింతాచశనినాజ్ఞాతిచింతనం । రాహోశ్చయాత్రచింతా చ చంద్రార్కౌజీవచింతనం । చంద్రమందౌచవ్యాధిశ్చ శశిరాహుభయంతథా।అర్కమందౌశత్రుపీడా రాహుణా కారకైర్యుతః । మందరాహుశ్చజీవాచ । యేవంప్రశ్నస్య చింతనం॥

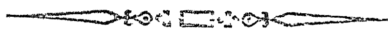
టీ॥ భాగ్యమందుగురువుంటేపితృధనచింతగురుబుధులుంటేదైవచింత గురుశనులుంటే జ్ఞానయోగచింత గురుశుక్రులవల్లస్త్రీపతులచింతా గురురాహువులవల్ల తపోచింత గురుసూర్యులవల్లరాజచింత శుక్రసూర్యులవల్లశత్రుచింత శుక్రచంద్రులవల్ల స్త్రీమూలచింత శుక్రాంగారకులవల్ల జ్ఞాతిచింత శుక్ర బుధులవల్ల బంధుచింత శుక్ర శనులవల్ల వ్యాధిచింత శుక్ర రాహువులవల్ల యుద్ధచింత బుధరవులవల్ల ద్రోహచింత చంద్రబుధులవల్ల వ్యాపారచింత బుధభౌములవల్ల యుద్ధచింత బుధశనులవల్ల రోగచింత బుధ రాహువులవల్ల గృహపీడచింత కుజ చంద్రులవల్ల భూచింత కుజ రవులవల్ల రాజ్యచింత కుజ శనులవల్ల జ్ఞాతిచింత కుజ రాహువుల

వల్ల యాత్రచింత చంద్ర రవులవల్ల జీవచింత, చంద్రశనులవల్ల రోగచింత చంద్రరాహువులవల్ల భయచింతయని చెప్పవలయు.

శ్లో॥ లగ్నేశేబలసంయుక్తే భాగ్యేశేపి తథానిధే। కారకేస్వోచ్చగే
వాపి భాగ్యవృద్ధిర్భవేద్ధ్రువం। రాజ్యేశేపి కేంద్రగే చైకా
రకేకేంద్రకోణగే। రాజకార్యానుకూలంచ శుక్రేవుచ్చాం
శసంయుతే। ద్యూనేశేబలసంయుక్తే స్త్రీమూలాద్భాగ్య
మాగతం। కుజస్వక్షేగతేచైవ సుఖేశేన యుతేక్షితే।
భూమ్యాంతరధనంలాభం చంద్రేస్వోచ్చజలాంశగే। శు
భయుక్తేథవావీక్ష్యే వ్యాపారాల్లాభమేవచ। సౌమ్యేస్వో
చ్చాంశస్వాంశేవా విద్యాలాభం వదేద్బుధః। మందేతృతీ
యలాభస్థే అన్యవిత్తాదిలాభకృత్। చరరాశిగతేరాహౌ
యాత్రాశీఘ్రప్రసస్యతే। కుజేలాభక్షేత్రగేహే లాభంచభ
విష్యతి। మిత్రగ్రహః కేంద్రయుక్తే ఫలంప్రాప్నోత్య
సంశయః॥

టీ॥ లగ్నాధిపతులుషష్ఠ్యలయుక్తులయి కారకులు బలవంతులైతే భాగ్యవృద్ధియున్ను రాజ్యాధిపతి కేంద్రమందున్నను రాజగ్రహము బలవంతుడైనా రాజమూలార్ధలాభమున్ను శుక్రసప్తమాధిపతులు స్వోచ్చస్వక్షేత్రములయందుంటే స్త్రీమూలకార్యానుకూలము కుజుడు లాభమందు శుభగ్రహయుక్తుడైనా చూచినా భూస్త్రాస్యధనముదొరుకును. చంద్రుడు స్వక్షేత్రమందుగాని జలాంశనుగాని పొందిన జలముదొరుకును బుధుడు బలవంతుడైతే విద్యాలాభమున్ను వ్యాపారలాభమును పొందును శని మిత్రక్షేత్రమందైనా తృతీయషష్ఠలాభములయందైనయుంటే అన్యవిత్తాదిలాభమును పొందును చరరాశియందు రాహువు వుండిన యాత్రగల్గును యిటువలెనే అన్నిభావములకున్ను గ్రహముల బలాబలములుచూచి చెప్పేది. యేభావాధిపతి నీచమూఢపరాజితులవుతారో ఆభావమునకు ఫలాభావమని చెప్పేది.

దశమప్రకరణము

శ్లో॥ లగ్నాధిపే రాజ్యయుతే తదీశేనయుతేక్షితే। కారకేనాపి
సంయుక్తే రాజప్రశ్నంచకారయేత్।కర్మాధిపేస్వక్షే
గతే భాగ్యేశేనయుతేక్షితే।కర్మవృద్ధిర్జ్ఞానవృద్ధి శ్శనిప్రవ్ర
జ్యమేవచ । దేవతోపాస్తి భక్తిశ్చ ప్రశంశంతి మనీషణః।
యేతేషాంబలసంయుక్తే కార్యలాభాభవేధ్రువం । నీచా
స్తారిపురంశస్తే పరాజితాకార్యనష్టదం । ఆజ్ఞాకుర్వతిప్ర
శ్నంచ ఆజ్ఞాభంగంచఖద్యతే॥

టీ॥ లగ్నాధిపతి దశమమందుండి తద్రాజ్యాధిపతిన్ని కారకున్ను చూచినా రాజకీయ మనిన్ని దశమాధిపతి భాగ్యాధిపతిని గూడినా అన్యోన్యవీక్షణముగల్గినా కర్మారంభప్రశ్నయనిన్ని బుధయుక్తమయితే దేవతోపాస్తియనిన్ని చెప్పవలయు యిందుకు ఫలముఆరాస్యాధిపులున్ను కారకులున్ను బలవంతులైతే సమఫలమనిన్ని నీచమూఢపరాజితులైనీచాంశను జెందిన విఫలమనిన్ని చెప్పవలయు.

ఏకాదశప్రకరణము

శ్లో॥ లగ్నాధిపేలాభగతే ధనలాభాధిపైర్యుతే । అన్యోన్యదృ
శ్యతేచైవలాభప్రశ్నంవదేద్బుధః। భూషణాధిప సంబం
ధాత్ భూషణప్రశ్నమాప్నుయాత్ । బుధేవస్త్రాద్యలం
కారంవ్యాపారంప్రశ్నమేవచ । గురుణా గర్భప్రశ్నంచ
శుక్రేస్త్రీప్రకృతమేవచ । శనినారోగప్రశ్నంచకుజేభూమిస్త
థైవచ । చంద్రేకృషికరంచైవ సూర్యేరాజాంగమేవచ ।

మేతేషాంప్రశ్నభావంచఫలంచైవయథాక్రమం । లగ్నా
శ్యాధిపాః కేంద్రకోణేస్వాంశోచ్చేస్వక్షగే౽పివా । తత్ఫ
లాపిచవిజ్ఞేయాప్రాప్తించైవతునిశ్చయం । నీచాస్తశత్రుసం
యుక్తేఫలాభావంప్రదృశ్యతే । రాహుణాపిప్రశ్నంచ
కేతోశ్చైవతథావిధిః॥

టీ॥ లగ్నలాభాధిపతులు ధనాధిపతితో కూడినా చూడబడినా లాభప్రశ్నయనిన్ని భూషణాధిపతితో చేరిన భూషణప్రశ్నయనిన్ని బుధ యుక్తమైతే వస్త్రప్రశ్నయనిన్ని వ్యాపారమనిన్ని గురువుంటే గర్భ ప్రశ్నయనిన్ని శుక్రుడుంటే స్త్రీమూలమనిన్ని శనివుంటే రోగప్రశ్నయ నిన్ని కుజుడుంటే భూప్రశ్నయనిన్ని చంద్రుడుంటే కృషియనిన్ని సూర్యు డుంటే రాజకీయమనిన్ని రాహువుంటె భయప్రశ్నయనగుచున్నది. యిందుకుఫలం, ఆయారాశ్యాధిపతులున్ను కారకులున్ను స్వాంశోచ్చస్వ క్షేత్రగత బలవంతులైతే ఫలప్రాప్తియనిన్ని నీచమూఢ పరాజితులైతే ఫలాభావమనిన్ని చెప్పవలయును.

శ్లో॥ గృహాధిపేలాభగతేలగ్నలాభాధిపైర్యుతే । గృహప్రశ్నం
భవేజ్జాతకారకేణాతిసంయుతే । ద్విరాస్యాధిపతిర్యత్రాప్తి
గృహంచభవేద్యది । యావద్గ్రహార్యుత్రైవిక్ష్యేలాసగ్గేహా
వినిర్దిశేత్ । గ్రహయుక్తశ్చరాశిత్వాత్ । అంతర్గృహ
ముదీరయేత్ । గ్రహశూన్యత్వరాశిత్వాత్ బహిరంగా
మాదిశేత్ । కుజేనపాకశాలాయాం చంద్రేస్నానగృహం
భవేత్ । గురుణాచైవవేశ్మంచశుక్రేశయ్యాగృహంతథా ।
బుధేనవిత్తగేహంచవ్యవహారంచసూర్యగే । శనినా మలినంచైవ
రాహుకేతుస్తథైవచ । లగ్నాద్రాహుర్భవేవంచేపిశా
చాద్యాబాధమాశ్నుతే । కుజేనశల్యపీడా చ గురుసౌమ్యేవసుబా

లయం । శుక్రేణ దేవివాసంచ సూర్యాత్క్షుద్రాదిభీతిదం।
చంద్రేణామృతపుణ్యస్త్రీ బాధాకుర్వతిప్రత్యహం। తత్తద్వి
ధానశాంతిత్వాత్ కుర్యా శాస్త్రవతుక్రమాత్। లగ్నే
శేస్థిరరాశిత్వాత్ ద్వారదేశంవినిర్దిశేత్॥

టీ॥ గృహాధిపతి లాభమందున్న లగ్నలాభాధిపతులు కూడినా చూచినా, గృహప్రశ్నయనిన్ని సుఖలాభాధిపతులు ద్విరాస్యాధిపతులయితే రెండుయిండ్లువున్నవనిన్ని యెన్నిగ్రహములు కూడునో యాగ్రహములలో బలవద్గ్రహములెన్ని యున్నవో అన్నిగృహములుగలవని చెప్పేది. యేయేరాశియందు గ్రహములున్న అన్నిగదులున్నవనిన్ని గ్రహములులేని రాసులు పంచపాళి కూటమనిన్ని కుజుడున్న రాశిదిక్కు పాకశాలయనిన్ని చంద్రుడున్న రాశిదిక్కు స్నానశాలయనిన్ని గురువున్న రాశిదిక్కు దైవగృహమనిన్ని బుధుడువున్న రాశిదిక్కు విత్తగృహమనిన్ని సూర్యుడువున్నరాశివ్యవహారమనిన్ని శనివున్నరాశిమలినప్రదేశమనిన్ని రాహుకేతువులవల్ల కాలిస్థళమనిన్ని చంద్రుడున్నరాశిదిక్కుగాని కర్కాటక మీనరాసులలో తాత్కాలబలవంత రాశిదిక్కుభావియున్నదని చెప్పవలయు. లగ్నములోగాని యేకాదశములోగానిలాభమందుగాని రాహుకేతుశనులుంటె పిశాచభయమనిన్ని కుజుడుంటేశల్యములబాధయనిన్ని గురుబుధులైతె దేవతాప్రార్థనయనిన్ని శుక్రుడుంటే దేవిప్రార్థనయనిన్ని సూర్యుడుంటే క్షుద్రశూన్యాది భీతియనిన్ని చంద్రుడుంటే యింటిముత్తైదువలనిన్ని చెప్పవలయు యిందుకుబలాబలము గుర్తెరింగిశాంతిచేయవలయు.

శ్లో॥ రాశిచక్రంగ్రామమేవశాస్త్రవత్ నిశ్చయంకురు । శని
దిక్కుపిశాచంచరాహోరాక్షసమేవచ గురుణాదేవభా
గంచగ్రామచక్రంవినిర్దిశేత్ । ప్రశ్నలగ్నంచ దిగ్భాగే

గృహమేవంవినిర్దిశేత్ । శత్రుస్థానాత్శత్రువృద్ధిమిత్రాద్ధి మిత్రత్వమాప్నుయాత్॥

టీ॥ రాశిచక్రమే గ్రామచక్రము. అందులో శనివున్నదిక్కు పిశాచ భాగము రాహువున్నదిక్కు రాక్షసభాగము గురువున్నదిక్కు దేవభాగము తక్కినదిమనుష్యభాగము. ప్రశ్నలగ్నము యేదిక్కునవుండునో ఆ దిక్కున ప్రశ్నచేసినవారియిల్లు వున్నదని చెప్పవలయును. తక్కినవి పైనుదహరించిన శాస్త్రమందు చేప్పినప్రకారము చెప్పవలయును.

ద్వాదశప్రకరణము

శ్లో॥ లగ్నేశేరిప్ఫగేచైవవ్రయంప్రశ్నవదేద్బుధః । అథవారోగ ప్రశ్నంచనిగళమంచైవమేవచ । శనినాపూలప్రశ్నంచ రాహుకేతుస్తథైవచ । గురుణాజీవచింతాచబుధేవ్యాపారమేవచ । శుక్రేశయ్యాసుఖంచైవ చంద్రేద్వాహనమేవచ । సూర్యేణరాజచింతాచకుజేవ్రణభయాంతథా । శనినాశుద్రశూన్యంచరాహౌపైశాచబాధకం । ధనాధిపతియుక్తేష్వ్యేకనవ్రయముదీరయేత్ । యేతేషాంబలసంయుక్తే తద్భావాత్ఫలమశ్నుతే । నీచేపరాజితేమూఢ తద్భావాన్నాశమాప్నుయాత్ ।లగ్నాధిపేబలయుతేరిప్ఫే శేషతథావిదే। కారకేబలసంయుక్తేఫలంశుభముదీరయేత్। యేయేగ్రహాస్థాపిలాతనీచమూఢపరాజితే। తద్భావంనస మాలోక్యంవక్తుంచైవబుధోత్తమాః॥

టీ॥ లగ్నాధిపతిద్వాదశమందుంటె వ్రయమును అథవా రోగమును నిగ్రహమును చెప్పవలయును. శనివుండినపూలవ్యాధి రాహుకేతువులున్న అ

దే ప్రకారము గురువుంటె జీవచింత బుధుడుంటె వ్యాపారచింత శుక్రుడుంటె శయ్యాసంబంధము చంద్రుడుంటె వాహనము సూర్యుడుంటె రాజచింత కుజుడుంటె వ్రణచింత శనివుంటె క్షుద్రరోగాన్యాదిచింత రాహుకేతువులుంటె పిశాచభయమని చెప్పవలయును. యిందుకు యోగగ్రహములు స్థానకాలదిక్చేష్టాబలాబలయుక్తమున్న ప్రశ్న అడుగువానిలక్షణమున్ను యోచించి ఫలములు చెప్పవలయును.

లగ్నాద్ద్వాదశభావస్య ప్రశ్నశాస్త్రఫలాఫలం। గు
రుమూర్తినాం విరచితం సర్వశాస్త్రార్థసంగ్రహం॥

ప్రశ్నశాస్త్రము సంపూర్ణము.

